

2 december 2018 – Eerste Advent – Heilig Avondmaal

Thema: **IK ZOEK MIJN BROEDERS**

Bijbellezingen: **Genesis 37**
Mattheus 1, vers 1 en 16

Ik heb twee verzen uit het geslachtsregister, de familiestamboom gelezen, waar Mattheus zijn evangelie mee begint. Mattheus geeft aan het begin van zijn evangelie aan waar het hem omgaat: de lijn Abraham – David – Jezus. Met die drie namen is eigenlijk alles al gezegd. Maar wat mij ook opviel aan het geslachtsregister, dat zijn de laatste namen die Mattheus noemt. Mattheus noemt de naam van Jezus' 'vader', de man van Maria, dat is Jozef. En de vader van deze Jozef heet Jakob. Dus: Jakob – Jozef – Jezus. Net zoals bij de Jozef uit het Oude Testament, heet de vader van Jozef, de schoonvader van Maria, dus ook Jakob. Nu, bepaalde voornamen zie je in geslachtsregisters en familiestambomen natuurlijk wel vaker terugkomen – zo gaat dat nu eenmaal – maar op deze manier komt de geschiedenis van Jozef uit het Oude Testament wel heel dicht bij de geschiedenis van Jezus. Nu, daar wil ik vanmorgen met u bij stilstaan: in de geschiedenis van Jozef zien wij de komst van de Here Jezus, zien wij Zijn advent, al in de knop aanwezig.

Maar ik moet bij die Jozef uit het boek Genesis ook weer niet gelijk aan Jezus denken... Want Jozef komt mij eigenlijk als een verwend en heel vervelend iemand over. Daar loopt hij in die dure mantel, die hij van zijn vader had gekregen... En alle verkeerde dingen die hij van zijn broers ziet, vertelt hij door aan zijn vader... Ik kan die broers van Jozef eigenlijk wel een beetje begrijpen, dat zij een nare hekel aan hem hebben...

Hoe je dat gedrag van Jozef en zijn broers allemaal moet beoordelen, misschien moeten wij dat maar in het midden laten, maar wat wel opvalt, is dat je heel duidelijk bepaalde verkeerde patronen de generaties door ziet terugkomen. Jakob kwam zelf uit een gezin waar de een (zijn broer Ezau) door zijn vader Izak extra werd geliefd en waar de ander (Jakob zelf) door zijn moeder Rebekka extra was geliefd. Jakob had hier blijkbaar niets van geleerd, want hij neemt dit verkeerde patroon gewoon over door zijn zoon Jozef voor te trekken. En in het gezin van Jakob was er rivaliteit tussen de vrouwen van Jakob: Lea en Rachel die elk om de gunst van Jakob streden... en dan nog een paar bijvrouwen erbij... En je ziet dit patroon van rivaliteit en nijd zich herhalen in de volgende generatie, want: Jozef, de zoon van Rachel werd gehaat door de zonen van Lea. Misschien dat daarom, zoals vers 2 vertelt, Jozef het kleinvee hoedt met de zonen van Bilha en de zonen van Zilpa, de bijvrouwen van Jakob. Daar kon hij waarschijnlijk wat beter mee overweg dan met de zonen van Lea...

Wat jammer, maar ook wat herkenbaar dat bepaalde verkeerde patronen soms gewoon de generaties door blijven bestaan... Leert men dan ook niets van de geschiedenis? ... Wat een narigheid in het gezin van Jakob: meerdere moeders wat grote spanning gaf..., ongelijke aandacht voor de verschillende kinderen..., kinderen die niet met elkaar door een deur konden..., een verwaande zoon en broers die de mogelijke jaloezie van hun moeder op deze verwaande zoon van die andere moeder, projecteerden... Wat moet er uit dit gezin worden? ... *Laten dit nu straks de stamvaders zijn van het volk Israël!* De twaalf stammen, die wij nog heel veel in de Bijbel terug zullen zien, tot in het boek Openbaringen toe... *God gaat een wel heel bijzondere weg door deze wereld, door deze wereld die vaak zo bitter weinig van haar eigen geschiedenis leert... In deze wereld waarin zoveel is scheefgegroeid, waarin zoveel ongelijkheid is, waarin zo weinig begrip voor elkaar is..., waar zoveel repeterende breuken zijn de eeuwen door..., in deze wereld,*

afgespiegeld in het gezin van Jakob, heeft God in Jezus een nieuw begin gemaakt.

Maar eerst nog even terug naar Jozef... Op een dag riep zijn vader hem om zijn broers te bezoeken en te kijken hoe zij het maakten. Nu Jozef ging. Maar die visite bij zijn broers liep anders af dan Jozef waarschijnlijk had verwacht. Zijn broers wilden hem, nu zij mooi uit het zicht van vader waren, doden. Toch hadden zij toch besloten om dat maar niet te doen. Want je eigen broer doden is wel heel erg. 'Laten wij hem in een put gooien.' Nu, eigenlijk komt dat op hetzelfde neer, want uit die put zou hij ook niet levend vandaan komen. Niet veel humaner dus... Maar zij kregen nog een ander plan, toen zij een groep handelaren zagen aankomen. 'Laten wij Jozef verkopen', zo kwam Juda met een derde plan. 'Dan hebben wij hem tenminste niet gedood, want ja, het blijft toch wel je broertje'. Of misschien had Juda ook wel gedacht: 'dan levert die lastpost tenminste nog iets op.' En zo doen ze. Jozef wordt verkocht aan een paar handelaren die hem als koopwaar meenemen naar Egypte... op weg naar een slavenbestaan. En vader Jakob... vader Jakob wordt door de broers een stuk stof van Jozefs mantel thuisbezorgd, met bloed erop. Dierenbloed, maar 'dat zal vader wel niet doorhebben', zo hoopten de broers. 'Is dit niet van uw zoon Jozef?', zo stuurden zij een broedschap mee. Hoort u het? Ze hebben het niet over 'hun broer', maar heel afstandelijk over 'uw zoon'. ... En inderdaad..., vader tuint er in en komt er vervolgens ooit meer bovenop: zijn lieve zoon, Jozef, is dood. Een wild dier heeft hem opgegeten, zo meent hij. En zijn broers proberen quasi-meelevend hun vader te troosten. Wat wrang! Ja, wat bijzonder wrang: lang geleden had Jakob met een geitenbokje zijn vader Izak bedrogen... en nu wordt hij zelf met het bloed van een geitenbok bedrogen... De zondes Schuld keert op zijn eigen hoofd terug...

In deze trieste weg van Jozef zien wij al zoveel van hoe God straks in Zijn Zoon een nieuw begin met deze wereld zal gaan maken:

Allereerst dat Jozef werd gehaat door zijn broers. Zij konden het niet hebben dat hij zo groot van zichzelf dacht. Zij wilden hem dood hebben. Nu, dat is precies wat er ook bij Jezus gebeurde: Jezus werd ook door zijn eigen broeders, het joodse volk, gehaat. Gehaat, omdat zij het niet konden uitstaan, omdat Hij veel te groot van Zichzelf sprak. Ze vonden Hem een 'meesterdromer'! Hij was niet bij zinnen! Hij meende zelfs 'de ware Zoon van de Vader' te zijn! ... Jezus werd daarom uit haat onschadelijk gemaakt. Hoe? Hij werd verkocht. Precies zoals Jozef. Hij werd verkocht voor iets meer dan het aantal zilverlingen waar Jozef voor werd verkocht. ... Het idee om Jozef te verkopen was afkomstig van Juda, zo zei ik. Weet u hoe je de naam 'Juda' in het Grieks van Jezus' tijd uitspreekt? Judas. Ziet u hoe sterk de overeenkomsten zijn? Jozef werd door Juda (Judas in het Grieks) verkocht. Jezus werd door Judas verkocht. De geschiedenis lijkt zich helemaal te herhalen. Jozef wordt als slaaf aan de heidenen verkocht. Jezus wordt aan de heidenen uitgeleverd, om vervolgens de dood van een slaaf te ondergaan.

Maar die weg die Jozef is gegaan..., die weg van gehaat worden en verkocht worden, de weg van een slaaf, de weg van vals beschuldigd worden (straks door de vrouw van Potifar), die weg zal uiteindelijk tot zegen en tot redding zijn van zijn eigen broers... Nu, zo zal de weg van Jezus tot zegen, tot redding zijn. Die diepe vernederende weg, van kribbe tot kruis, die weg van niet begrepen en gehaat worden, die weg van vals beschuldigd worden, die weg van dienen als een knecht..., die diepe weg zal tot grote zegen zijn van Jezus' broeders: het volk Israël en alle volken met hen.

Jozef zal uiteindelijk verhoogd worden. Jozefs dromen zullen op een keer uitkomen: al zijn broers zullen voor hem buigen, als zij straks naar Egypte moeten gaan om graan te kopen en oog in oog komen te staan met Jozef die inmiddels

onderkoning van Egypte is geworden. Nu, zo zal uiteindelijk elke knie zich voor Jezus buigen, zegt de Bijbel. Paulus heeft in zijn brief aan Filippenzen een prachtig lied geschreven, waarin deze overeenkomsten tussen Jozef en Jezus zo heel duidelijk zichtbaar worden: *Hij heeft Zichzelf ontledigd door de gestalte van een slaaf aan te nemen en aan de mensen gelijk te worden.* ⁸*En in gedaante als een mens bevonden, heeft Hij Zichzelf vernederd en is gehoorzaam geworden, tot de dood, ja, tot de kruisdood.* ⁹*Daarom heeft God Hem ook bovenmate verhoogd en heeft Hem een Naam geschonken boven alle naam,* ¹⁰*opdat in de Naam van Jezus elke knie zich zou buigen van hen die in de hemel, en die op de aarde, en die onder de aarde zijn,* ¹¹*en elke tong zou belijden dat Jezus Christus de Heere is, tot heerlijkheid van God de Vader.*

Ik wil nu nog even specifiek bij één zinnetje uit deze geschiedenis van Jozef stilstaan. Het gaat mij om dat ene zinnetje dat wij Jozef horen uitspreken, als hij onderweg is om zijn broers te zoeken. Eigenlijk een opmerkelijke passage in het verhaal. De schrijver van Genesis gaat met grote stappen door het verhaal, maar opeens lijkt hij hier te vertragen... en vertelt hij ons dat Jozef wat aan het dwalen is in het veld en dan opeens iemand tegenkomt die hem vraagt wat of wie hij zoekt. Er staat niet bij wie deze voorbijganger is, het lijkt wel een figurant. Het blijft allemaal wat duister eigenlijk, maar juist daardoor springt die ene zin eruit die Jozef tegen deze voorbijganger uitspreekt: *'ik zoek mijn broers'*.

Weet u, volgens mij kan je daar het hele Kerstevangelie mee samenvatten. Wat gaan wij in deze komende weken overdenken, waar leven wij naar toe? Wij gaan met elkaar stilstaan bij het bijzonder goede nieuws dat de grote Jozef is gekomen *om zijn broeders te zoeken*.

Jozef zoekt zijn *broers*. Terwijl de broers van Jozef de bebloede jas van Jozef naar vader Jakob sturen en vragen: 'is dit gewaad van uw zoon?' - zij willen niet in de mond nemen dat Jozef hun broer is, maar noemen hem heel afstandelijk 'uw zoon' - zegt Jozef hier: 'ik zoek mijn broers'. Mijn broeders. ... Daarom is Jezus in deze wereld verschenen. Om diegenen die zo ver weg waren gedwaald, die zo afstand namen..., om diegenen op te zoeken. Jezus is gekomen om diegenen die druk waren met hun eigen kudde, met hun eigen bestaan... en Hem er helemaal niet bij konden hebben..., Hem uit hun bestaan wilden hebben..., om hen op te zoeken en *Zijn broeders te noemen*. Jezus kwam naar deze wereld, de wereld waarin wij zo ver weg van de Vader zijn geraakt, de wereld waarin wij zo druk zijn om ons leven vorm en inhoud te geven, waarin wij vechten tegen falen en zoeken naar rust en zin... Jezus is in deze wereld gekomen, op dezelfde manier als wij..., om u en jou op te zoeken. 'Ik zoek Mijn broeders'.

Er is een verhaaltje waarin de grote wereldgodsdiensten met elkaar vergeleken worden. Het sluit hier volgens mij wel op aan en daarom wil ik het even met u delen:

Er was eens iemand in een diepe put gevallen en ondanks verwoede pogingen lukte het hem niet om er uit te komen. Daar zat hij nu. Hoe kon hij hier uit komen? Nu, Confucius, een wijze leraar, kwam voorbij en zei: Mijn zoon, als je mijn lessen had gevolgd, zou je nu niet in die put zijn gevallen. Dat weet ik, antwoordde de man, maar daar heb ik nu niets aan. Help mij, dan zal ik uw voorschriften nakomen. Maar Confucius vervolgde zijn weg en liet hem in wanhoop achter. ... Toen keek Boeddha over de rand van de put. Hij kruiste zijn armen en zei: mijn zoon, als u alleen maar uw armen kruist, uw ogen sluit en in een toestand van volmaakte rust en onderwerping komt, zult u het Nirwana bereiken. Als u onverschillig bent tegenover alle uiterlijke omstandigheden van de put vindt u de eeuwige rust. 'Verlos mij', riep de man, 'en ik zal doen wat u beveelt!'. Maar Boeddha draaide zich om en ging weg. De man zat nog steeds in de put. ... Vervolgens kwam Mohammed langs: 'Man, je zit daar wel

akelig, ben je soms bang? Niet bang zijn. Het is de wil van Allah dat je in de put bent gevallen. Verzet je niet tegen zijn wil, bedenk dat goed! Zeg slechts: Allah is groot en Mohammed is zijn profeet. Blijf die belijdenis uitspreken totdat je mond voor eeuwig gesloten wordt.' En ook Mohammed redde hem niet. ... Toen klonk er een andere stem: Mijn broeder! Toen ik omhoog keek, zag de man de Heere Jezus. Jezus' gezicht straalde van ontferming. Geen verwijt kwam over Zijn lippen. En wat deed Hij? Hij daalde Zelf af in de put, sloeg Zijn armen om de diep gevallen man heen, tilde hem uit de put omhoog en zette hem op de grond. Hij trok hem zijn vuile kleren uit en kleepte hem met Zijn eigen kleed. En Hij zei tegen de man: Volg Mij en Ik zal je voortaan leiden en je voor vallen bewaren."

Nu, dat is het Evangelie! Het grote verschil met alle religies: wij geloven in Jezus Die Zichzelf in de put liet werpen, zoals Jozef, om ons daaruit te trekken. Jezus bleef niet boven aan de opening van onze put staan, maar ging voor ons de diepte in. Van de kribbe tot het kruis, zo zullen wij straks bij de Avondmaalstafel gedenken. Zo diep.

'Ik zoek Mijn broeders', zo zegt Jezus. 'Ik zoek *Mijn broeders*.' Hij (Jezus) *schaamt Zich niet om ons broeders te noemen*, zo staat er in de Hebréeënbrief. Dat is het hart van Jezus. Dat is de boodschap van het Avondmaal: 'Ik wil je Broeder zijn', zo zegt Jezus. 'Ik wil bij je horen. En jij moet bij Mij horen. Jouw leven moet Mijn leven worden. Laat Mij erin delen. Laat Mij delen in jouw vragen. In jouw schuld. In jouw pijn. In jouw worstelingen. In jouw zoeken. Laat Mij erin delen, geef het aan Mij. En Ik wil jou in Mijn rijkdom laten delen. Mijn vergeving en aanvaarding. Hoop. Rust. Zin. Zekerheid. Eeuwig leven met Hem.'

Hier aan tafel mag u en jij Jezus in het hart zien en die familieband met Hem ervaren. Hoe Hij voor u en mij die weg is gegaan van kribbe tot kruis... om ons verloren zonen en dochters tot vreugde van de hemelse Vader weer terug te brengen in Zijn gezin. Hier aan de Avondmaals-tafel mag u een moment voor uzelf bedenken: 'ik ben gezocht. En ik ben gevonden. Wat dwaal ik soms ver weg. Maar Hij heeft mij gevonden. Om mij nooit meer los te laten.'

